

**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

**Brussel, 18 mei 2004 (19.05)
(OR. en)**

9600/04

LIMITE

**EDUC 118
SOC 253**

INLEIDENDE NOTA

van: het secretariaat-generaal van de Raad
aan: de Raad

nr. vorig doc.: 9175/04 EDUC 101 SOC 220

Betreft: Ontwerp-conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over gemeenschappelijke Europese beginselen voor de identificatie en validatie van niet-formeel en informeel leren

De delegaties treffen hierbij de tekst aan van bovengenoemde ontwerp-conclusies, die resulteert uit de besprekingen in het Comité van permanente vertegenwoordigers van 14 mei 2004. De voorzitter concludeerde uit die besprekingen dat alle delegaties met deze tekst akkoord gingen, afgezien van een Deens voorbehoud voor parlementaire behandeling.

Indien dit akkoord wordt bevestigd, zouden de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, de bijgaande conclusies kunnen aannemen.

Ontwerp-conclusies
van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten,
in het kader van de Raad bijeen,
over gemeenschappelijke Europese beginselen
voor de identificatie en validatie van niet-formeel en informeel leren

DE RAAD EN DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REGERINGEN VAN DE LIDSTATEN, IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN,

zich bewust van het volgende

In een context van levenslang leren hebben de identificatie en validatie van niet-formeel en informeel leren tot doel alle kennis en bekwaamheden waarover een individu beschikt in kaart te brengen en te waarderen, los van de vraag waar of hoe zij zijn verworven. De identificatie en validatie van niet-formeel en informeel leren vinden plaats binnen en buiten de formele onderwijs- en opleidingstelsels, op de werkplek en in het maatschappelijk middenveld.

Identificatie en validatie spelen een sleutelrol in de overdracht en aanvaarding van alle leerresultaten over de verschillende leersituaties heen. Bij identificatie worden de leerresultaten van het individu vastgelegd en zichtbaar gemaakt. Dit resulteert niet in een formeel getuigschrift of diploma, maar kan wel de basis vormen voor die formele erkenning. Validatie is gebaseerd op de beoordeling van de leerresultaten van het individu en kan resulteren in een getuigschrift of diploma¹.

De Europese Raad van Lissabon van maart 2000 heeft erkend dat onderwijs, opleiding en inzetbaarheid integraal tot de werkingssfeer behoren van de economische en sociale beleidsmaatregelen die nodig zijn voor de verwezenlijking van de strategische doelstelling om tegen 2010 van Europa de meest dynamische kenniseconomie te maken.

In het kader van de follow-up van het verslag over concrete toekomstige doelstellingen voor de Europese onderwijs- en opleidingsstelsels (maart 2001), is in het gedetailleerde werkprogramma van de Raad (14 juni 2002) gepleit voor de ontwikkeling van methoden om niet-formele leerervaringen officieel te valideren.

¹ De term validatie wordt in bovenstaande tekst in een zeer specifieke betekenis gebruikt, maar dekt in de lidstaten verschillende begrippen. Door sommigen wordt de term in ruime zin gehanteerd; hij omvat dan zowel de identificatie als de evaluatie en erkenning van niet-formeel en informeel leren.

Het Witboek van de Commissie "*Een nieuw elan voor Europa's jeugd*" (21 november 2001), dat een nieuw raamwerk voor Europese samenwerking op het gebied van jeugdzaken bevat, benadrukt het belang van niet-formeel leren en niet-formeel onderwijs.

In de resolutie van de Raad over levenslang leren (27 juni 2002) wordt de lidstaten verzocht om samenwerking en het nemen van effectieve maatregelen voor de validatie van leerresultaten aan te moedigen.

Het door de Europese sociale partners uitgewerkte "*Framework of actions for the lifelong learning development of competences and qualifications*" (Actiekader voor de ontwikkeling van competenties en kwalificaties voor levenslang leren) (14 maart 2002) bevat de stelling dat de erkenning en validatie van competenties en kwalificaties zowel een gedeelde doelstelling als een hoofdprioriteit voor optreden op Europees niveau vormt.

In de verklaring van Kopenhagen (30 november 2002) en de Raadsresolutie (19 december 2002) over de bevordering van intensievere Europese samenwerking inzake beroepsonderwijs en -opleiding wordt bevestigd dat voorrang moet worden gegeven aan de ontwikkeling van een reeks gemeenschappelijke beginselen voor de validatie van niet-formeel en informeel leren, met als doel de aanpak in diverse landen en op verschillende niveaus beter vergelijkbaar te maken.

Het gezamenlijk tussentijds verslag van de Raad en de Commissie (26 februari 2004) aan de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad, "*Onderwijs en opleiding 2010*", stelt dat de ontwikkeling van gemeenschappelijke Europese referentiecriteriën en uitgangspunten nuttig kan zijn bij de ondersteuning van het nationaal beleid. Hoewel deze gemeenschappelijke referentiecriteriën en uitgangspunten geen verplichtingen meebrengen voor de lidstaten, bevorderen zij het onderlinge vertrouwen tussen de sleutelactoren en dragen zij bij tot een gunstig klimaat voor hervormingen. In dit gezamenlijk tussentijds verslag wordt met name aangedrongen op de ontwikkeling van gemeenschappelijke Europese beginselen voor de validatie van niet-formeel en informeel leren.

erkennen dat

de lidstaten, de Commissie, de EER/EVA-landen en de toetredingslanden, alsook de Europese sociale partners in het kader van de follow-up van de verklaring van Kopenhagen, de Raadsresolutie en het werkprogramma over de toekomstige doelstellingen, vorderingen hebben gemaakt inzake de ontwikkeling van gemeenschappelijke Europese beginselen voor de identificatie en validatie van niet-formeel en informeel leren;

identificatie en validatie van niet-formeel en informeel leren tegemoetkomen aan de behoeften van het lerende individu en ondersteuning bieden voor sociale integratie, inzetbaarheid en de ontwikkeling en het gebruik van menselijke hulpbronnen in de civiele samenleving en in sociaal en economisch verband. Bovendien voldoen zij aan de specifieke behoeften van personen die wensen deel te nemen, of opnieuw deel te nemen, aan onderwijs of opleiding, de arbeidsmarkt en de samenleving;

er in Europa op nationaal, regionaal en lokaal niveau verschillende benaderingen en praktijken ten aanzien van validatie bestaan of aan het ontstaan zijn;

hierbij tevens een rol gespeeld wordt door een breed scala van partijen. Dit zijn onder meer verstrekkers en bevoegde autoriteiten op het gebied van formeel onderwijs en formele opleidingen, sociale partners op de werkplek en niet-gouvernementele organisaties in de civiele samenleving. Terwijl identificatie een zaak is van alle betrokken partijen, alsook van het individu, is in een aantal lidstaten validatie alleen een aangelegenheid van de bevoegde autoriteiten overeenkomstig de nationale wetgeving,

beklemtone dat

gemeenschappelijke Europese beginselen nodig zijn om de ontwikkeling van kwalitatief hoogstaande, betrouwbare benaderingen en systemen voor de identificatie en validatie van niet-formeel en informeel leren te stimuleren en te sturen.

het noodzakelijk is dat die verschillende benaderingen en systemen in de lidstaten dankzij die beginselen vergelijkbaar en algemeen aanvaard worden. Tevens maken die beginselen de overdracht en aanvaarding van alle leerresultaten tussen de verschillende leersituaties mogelijk. Zij doen met name recht aan de behoeften en aanspraken van individuen;

de hiernavolgende gemeenschappelijke Europese beginselen gericht zijn tot de lidstaten, de Commissie en de betrokken partijen die een rol spelen bij de identificatie en validatie van niet-formeel en informeel leren. Deze beginselen zullen op vrijwillige basis worden toegepast. Zij eerbiedigen ten volle de rechten, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de lidstaten en de betrokken partijen. Deze beginselen geven richting aan de ontwikkeling van systemen en benaderingen van identificatie en validatie, en schrijven geen specifiek(e) benadering of systeem voor;

de gemeenschappelijke Europese beginselen het resultaat zijn van de Europese samenwerking in het kader van de follow-up van de verklaring van Kopenhagen, de resolutie van de Raad van 19 december 2002, de werkprogramma's voor de toekomstige doelstellingen, en met name van het gezamenlijk tussentijds verslag "*Onderwijs en opleiding 2010*" van februari 2004. De beginselen zijn weergegeven onder de volgende titels:

- *Individuele aanspraken*
De identificatie en validatie van niet-formeel en informeel leren is in beginsel een vrijwillige aangelegenheid voor het individu. Eenieder dient een gelijke toegang en een gelijke en billijke behandeling te genieten. De privacy en de rechten van het individu worden gerespecteerd;
- *Verplichtingen van de betrokken partijen*
Overeenkomstig hun rechten, verantwoordelijkheden en bevoegdheden ontwikkelen de betrokken partijen systemen en benaderingen voor de identificatie en validatie van niet-formeel en informeel leren. Deze dienen onder meer te bestaan uit passende mechanismen voor kwaliteitsborging. De betrokken partijen zorgen voor begeleiding, advies en informatieverstrekking inzake deze systemen en benaderingen aan individuen.
- *Vertrouwen en betrouwbaarheid*
De processen, procedures en criteria voor de identificatie en validatie van niet-formeel en informeel leren moeten billijk en transparant zijn en steunen op mechanismen voor kwaliteitsborging.
- *Geloofwaardigheid en legitimiteit*
Systemen en benaderingen voor de identificatie en validatie van niet-formeel en informeel leren moeten steunen op respect voor de legitieme belangen en een waarborg vormen voor de evenwichtige deelname van de betrokken partijen.

Het beoordelingsproces dient onpartijdig te verlopen en er dienen mechanismen te worden ingevoerd om belangenconflicten te vermijden. De beroepsbekwaamheid van diegenen die de beoordeling verrichten, dient eveneens te zijn gegarandeerd.

VERZOEKEN, MET BETREKKING TOT DE IDENTIFICATIE EN VALIDATIE VAN NIET-FORMEEL EN INFORMEEL LEREN, DE LIDSTATEN EN DE COMMISSIE BINNEN HET KADER VAN HUN RESPECTIEVE BEVOEGDHEDEN

het gebruik van de gemeenschappelijke Europese beginselen te verspreiden en te bevorderen;

de Europese sociale partners aan te moedigen om in het kader van de sociale dialoog de gemeenschappelijke Europese beginselen te gebruiken en aan te passen aan de specifieke noden van de werkplek;

niet-gouvernementele organisaties die bij het aanbieden van kansen voor levenslang leren betrokken zijn aan te moedigen om de gemeenschappelijke Europese beginselen te gebruiken en waar nodig aan te passen;

het uitwisselen van ervaringen met en het van-elkaar-leren, inclusief de ontwikkeling van een Europese inventaris inzake identificatie en validatie van niet-formeel en informeel leren, te ondersteunen;

de samenwerking met internationale organisaties te versterken met het oog op synergieën in deze sector;

op Europees niveau coherente en vergelijkbare manieren voor de presentatie van de resultaten van de identificatie en validatie van niet-formeel en informeel leren te ontwikkelen en te steunen, en na te gaan hoe de bestaande instrumenten van het Europass-kader voor transparantie op het gebied van kwalificaties en competenties hieraan kunnen bijdragen;

na te gaan hoe de gemeenschappelijke Europese beginselen de lopende werkzaamheden met betrekking tot het overdragen en bijtellen van studiepunten, kwaliteitsborging en begeleiding kunnen ondersteunen, en hoe zij in het algemeen bijdragen tot de ontwikkeling van een Europees kader voor kwalificaties als beoogd in het gezamenlijk tussentijds verslag van de Commissie en de Raad van februari 2004;

de ontwikkeling te bevorderen van maatregelen voor mechanismen voor kwaliteitsborging en met name na te gaan hoe de beroepsontwikkeling van beoordelaars kan worden bevorderd, bijvoorbeeld door ondersteuning van de netwerken die gericht zijn op de ontwikkeling en verspreiding van goede praktijken.